

แนวคิดการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์ระดับประเทศ

นางสาวรรรณ พลิกามิน

ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาทางสังคม
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาระบบการขับเคลื่อนที่ดำเนินงานระดับพื้นที่กรุงเทพมหานคร และระดับเขตสุขภาพ ครั้งที่ 2
วันที่ 21 มิถุนายน 2560 ณ โรงแรม เอป็น่า เฮ้าส์ กรุงเทพมหานคร

ประเด็นการนำเสนอ

- 📍 แนวคิดการจัดทำยุทธศาสตร์ระยะยาวระดับประเทศ
- 📍 การถ่ายระดับยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- 📍 ประเด็นท้าทายสำคัญต่อการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพ

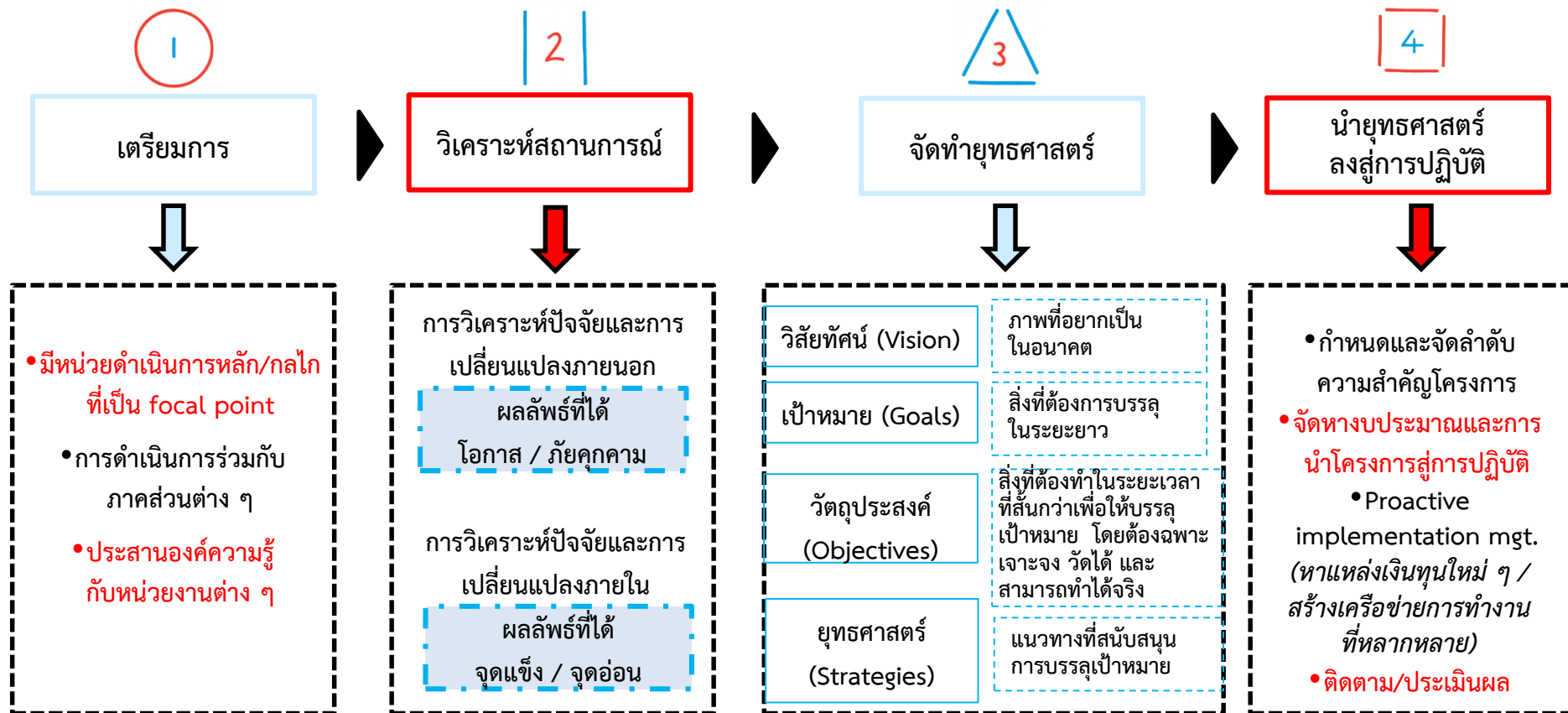

แนวคิดการจัดทำยุทธศาสตร์ระยะยาวระดับประเทศ

กรอบแนวคิดการพัฒนายุทธศาสตร์ประเทศระยะยาว

ที่มา: ปรับจาก VNG International (2010). Municipal Development Strategy Process: A Toolkit for Practitioners

30 มิ.ย. 58 ครม.
เห็นชอบให้มี คกก.
จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
(ประธาน : พลเอกวิลาศ อรุณศรี)

อำนาจหน้าที่

- จัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยนํานโยบายรัฐบาล 11 ด้าน ประเด็นปฏิรูปของ คสช. 11 ด้าน ประเด็นปฏิรูปของ สปช. 36 กิจกรรม เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน SDGs และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร มาใช้เป็นกรอบในการจัดทำ
- ให้เสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ให้ ครม. พิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานในระยะที่ 2 ของรัฐบาล (ปี 2558-2559) และกรอบการปฏิรูปในระยะที่ 3 ต่อไป (ปี 2560 เป็นต้นไป)

คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูป
(ประธาน : พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ)

จัดทำร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี และการปฏิรูปประเทศ
ในช่วงการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลนี้ และการส่งต่อไปสู่
การปฏิรูปและให้รัฐบาลต่อไป

คณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการตามแนวทางการ
ปฏิรูปประเทศ (ประธาน : เลขาธิการคณะรัฐมนตรี)

จัดทำร่างแผนปฏิบัติการตามแนวทางการปฏิรูปประเทศ (Roadmap)
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี และเสนอให้คณะกรรมการจัดทำ
ยุทธศาสตร์ชาติพิจารณา เพื่อให้ส่วนราชการนำไปปฏิบัติตามกรอบ
การดำเนินงานในระยะที่ 2 ของรัฐบาล และกรอบการปฏิรูปในระยะที่
3 ที่จะส่งต่อไปสู่การปฏิรูปและรัฐบาลต่อไป

ปัจจัยและเงื่อนไขภายในประเทศ

ประชากรในทุกกลุ่มวัยยังมี
ปัญหาเชิงคุณภาพ อาทิ
เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการไม่
สมวัย เด็กวัยเรียนมีระดับ IQ
EQ ต่ำกว่าค่ามาตรฐาน

โครงสร้างประชากรเข้าสู่
สังคมผู้สูงอายุอย่าง
สมบูรณ์ วัยเด็กและวัย
ทำงานลดลง

ข้อจำกัดด้านทรัพยากรธรรมชาติ
และแรงงาน ส่งผลต่อต้นทุนการผลิต
และความเป็นอยู่ของประชาชน

ความเหลื่อมล้ำในมิติต่างๆ
ส่งผลต่อการสร้างความสามัคคี
ในสังคม และเป็นข้อจำกัดต่อ
การยกระดับศักยภาพทุนมนุษย์

ความอ่อนแอของการบริหาร
ราชการแผ่นดินจำเป็นต้องปฏิรูป
ระบบราชการและการเมือง
เพื่อให้เกิดการบริหารราชการที่ดี

ปัจจัยและเงื่อนไขภายนอก

กระแสโลกาภิวัตน์
การเคลื่อนย้ายเสรี
ของคน เงินทุน
ข่าวสาร เทคโนโลยี
สินค้าและบริการ

ศูนย์รวมอำนาจ
ทางเศรษฐกิจย้าย
มาเอเชีย การรวมกลุ่ม
ของเศรษฐกิจใน
ภูมิภาค

การแข่งขันแรงงาน
และเงินทุน จาก
การเข้าสู่สังคม
ผู้สูงอายุของโลก

การเปลี่ยนแปลง
ของเทคโนโลยี
ส่งผลต่อภาคธุรกิจ
และการใช้ชีวิตของ
ประชาชน

ภาวะโลกร้อนและสภาวะ
ภูมิอากาศที่ผันผวน
ก่อให้เกิดภัยธรรมชาติที่
ทวีความรุนแรงมากขึ้น
เป็นแรงกดดันให้มีการ
ผลิตและการบริโภคที่เป็น
มิตรต่อสิ่งแวดล้อม

น้ำมันมีปริมาณ
ลดลง ราคาแพงขึ้น
และการผลิตพืช
พลังงานทดแทน
ส่งผลต่อ ความ
มั่นคงทางอาหาร
ของโลก

ความเป็นเมืองที่
เติบโตอย่าง
ต่อเนื่องภายใต้
ข้อจำกัดและ
กฎเกณฑ์การใช้
พื้นที่และความเป็น
มิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หลักบริหารจัดการ
ที่ดี ครอบคลุม
ประชาธิปไตย และ
สิทธิมนุษยชนมี
ความเข้มข้นมาก
ขึ้น

วิสัยทัศน์: “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

การส่งค้าปลีกขยายตัวและเศรษฐกิจดิจิทัล
เข้มแข็งขึ้น เพื่อให้ไทยเข้าสู่การมีรายได้สูง
ภายในปี 2579 โดย

- **ภาคเกษตร** เป็นฐานการผลิตอาหารที่มั่นคง
และปลอดภัย และมีผลิตภาพการผลิตสูง
- **ภาคอุตสาหกรรม** มุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางการ
ผลิต การค้า และการลงทุนในภูมิภาค
- **ภาคบริการ** ธุรกิจบริการเดิมได้รับการพัฒนา
ยกระดับ และมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางในภูมิภาค
- **วิสาหกิจและการดำเนินธุรกิจ SME** เป็นฐาน
การผลิตและบริการที่สำคัญของประเทศ

มีศักยภาพในการพัฒนาประเทศ มีความพร้อมทั้งกาย
ใจ สติปัญญา มีทักษะคิดวิเคราะห์ มีการเรียนรู้ตลอด
ชีวิต มีจิตสำนึกวัฒนธรรมที่ดีงาม รู้ค่าความเป็นไทย
และมีความรับผิดชอบ เป็นรากฐานที่มั่นคงของชุมชน
สังคม รักชาติ และสถาบันพระมหากษัตริย์

**2. การสร้าง
ความสามารถในการ
แข่งขัน**
ระบบเศรษฐกิจมีความ
เข้มแข็งและแข่งขันได้

**3. การพัฒนา/
เสริมสร้างศักยภาพคน**
คนไทยในอนาคต
มีศักยภาพในการร่วมกัน
พัฒนาประเทศ สามารถ
ปรับตัวรองรับบริบทการ
พัฒนาในอนาคต

อนาคตประเทศไทย
ปี 2579

**4. การสร้างโอกาส
ความเสมอภาค/เท่า
เทียมกันทางสังคม**
ความเหลื่อมล้ำ
ทางด้านรายได้และ
ความยากจนลดลง

1. ความมั่นคง
มีความมั่นคงใน
เอกราชและอธิปไตย สังคม
ปลอดภัย และสามัคคี

**6. การปรับสมดุล/
พัฒนาระบบบริหาร
จัดการภาครัฐ**
ระบบบริหารภาครัฐมี
ประสิทธิภาพ ทันสมัย
โปร่งใส ตรวจสอบได้

ประชาชนมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจมีการ
กำหนดภารกิจที่เหมาะสมระหว่างส่วนกลาง
ภูมิภาค และท้องถิ่น

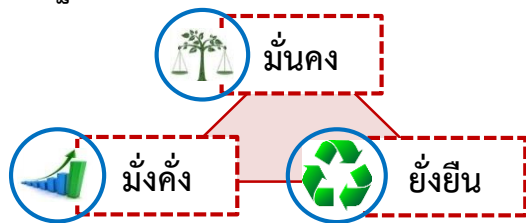

**5. การสร้างการเติบโต
บนคุณภาพชีวิตที่เป็น
มิตรกับสิ่งแวดล้อม**
ทุนทางธรรมชาติและ
คุณภาพสิ่งแวดล้อม
สนับสนุนการเติบโตที่เป็น
มิตรกับสิ่งแวดล้อม

มีระบบเศรษฐกิจสีเขียว ระดับการปล่อยก๊าซ CO₂
ต่ำ มีพื้นที่สีเขียวใหญ่ขึ้น มีความมั่นคงทางอาหาร
พลังงาน และน้ำ และประชาชนมีพฤติกรรม
การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

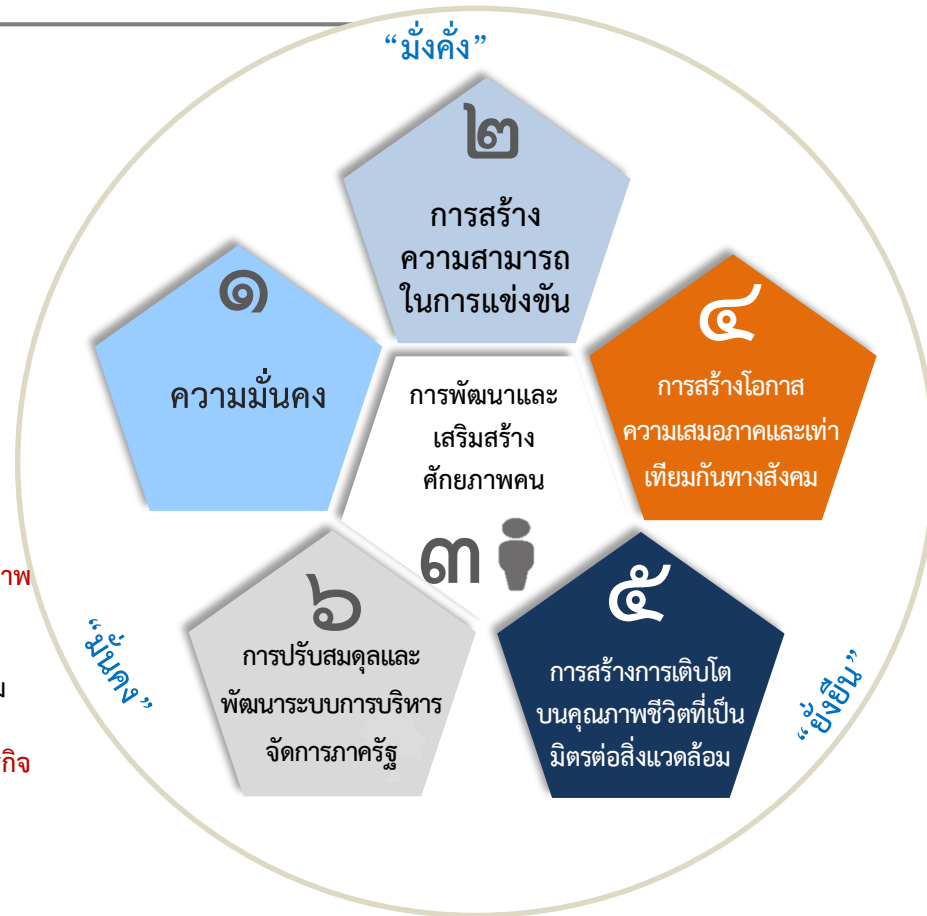
มีการกระจายโอกาสการเข้าถึงทรัพยากร การสร้างฐานอาชีพ
บริการสังคม และกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง ประชาชน
มีคุณภาพชีวิตที่ดี ครอบคลุมอยู่สุข

- มีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ
- ประเทศมั่นคงในเอกราช/สถาบันกษัตริย์เป็นศูนย์ยึดเหนี่ยวจิตใจ
- สังคมมีความปรองดองและสามัคคี
- ประชาชนมั่นคงในชีวิต/งาน/รายได้
- ฐานทรัพยากร (อาหาร/พลังงาน/น้ำ) มีความมั่นคง

- ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง+เป็นประเทศรายได้สูง
- เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูง+เป็นจุดเชื่อมโยงในภูมิภาค
- ความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่อง (ทุนมนุษย์/ปัญญา/เงิน/สังคม/สิ่งแวดล้อม)

- การพัฒนาที่สร้างความเจริญ/รายได้/คุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่อง+ไม่สร้างมลภาวะ
- การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม+คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม
- มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน
- ประชาชนยึดปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิด Thailand 4.0

จากประเทศไทยในอดีต...

3 กับดัก

.....สู่อนาคต

ประเทศในโลก
ที่หนึ่งภายในปี 2575

3 กลไก

สร้างความมั่งคั่งผ่าน
Competitive Growth
Engine

การสร้างและยกระดับ
ผลิตภาพ
ท่ามกลางต้นทุน
ที่น้อยได้มาก

สร้างความมั่นคงผ่าน
Inclusive Growth
Engine

คนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอย่าง
เท่าเทียมทั่วถึง
ความมั่งคั่งกระจุก—
ความมั่งคั่งกระจาย

สร้างความยั่งยืนผ่าน
Green Growth
Engine

การพัฒนาที่เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อม
การพัฒนาที่ไม่สมดุล—
การพัฒนาที่สมดุล

สร้างความเข้มแข็งจากภายใน

ที่มา: ปรับมาจากเอกสารบรรยาย Thailand 4.0, ดร. สุวิทย์ เมษินทรีย์

1.0

- เกษตรกรรม
- หัตถกรรม

Agriculture

2.0

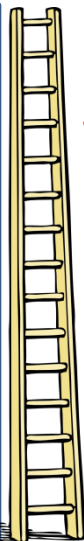
- อุตสาหกรรมเบา
- ทดแทนการนำเข้า
- ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ/
แรงงานราคาถูก

Industrialization

3.0

- อุตสาหกรรมหนัก
- ส่งเสริมการส่งออก
- เน้นการลงทุน/
ใช้เทคโนโลยีจาก
ต่างประเทศ

Globalization

รายได้
ปานกลางความ
เหลื่อมล้ำความไม่
สมดุล

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ความมั่นคง

ความมั่งคั่ง

ความยั่งยืน

Competitive
Growth Engine“การสร้างและ
ยกระดับผลิตภาพ”

ทำมากได้น้อย

More for Less

ทำน้อยได้มาก

Less for More

เติมเต็มปัญญา เทคโนโลยี และ ความคิด
สร้างสรรค์ เพื่อไปสู่ Value Creation

- สร้างเครือข่ายความร่วมมือในรูปแบบประชารัฐ
- บริหารจัดการสมัยใหม่
- สร้างคลัสเตอร์ทางด้านเทคโนโลยีและการออกแบบ
- พัฒนาขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา
- พัฒนาโมเดลธุรกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม
- ร่วมทุนรัฐและเอกชนในโครงการขนาดใหญ่
- บ่มเพาะธุรกิจด้านเทคโนโลยี

ประเทศไทย 4.0
“ประเทศในโลกรุ่นหนึ่ง ภายในปี 2575”Inclusive
Growth Engine“คนส่วนใหญ่มีส่วนร่วม
อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง”

ความมั่งคั่งกระจุก

ความมั่งคั่งกระจาย

ต้องทำให้ความมั่งคั่งที่เพิ่มขึ้นและเกิดการ
กระจายตัว (Distributed Capitalism)

- สร้างคลัสเตอร์เศรษฐกิจระดับกลุ่มจังหวัดและระดับจังหวัด
- สร้างเศรษฐกิจระดับฐานรากในชุมชน
- ส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม
- สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจ
- ส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้มแข็งสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก
- สร้างงานใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

Green Growth
Engine“การพัฒนาที่เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน”

การพัฒนาที่ไม่สมดุล

การพัฒนาที่สมดุล

เพื่อตอบโจทย์การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

- ยกระดับขีดความสามารถ+เสริมสร้างทักษะ/เติมเต็มศักยภาพประชาชนให้ทันกับพลวัตการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก
- ถ่ายทอดให้แก่วิสาหกิจที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดแบบมีเงื่อนไข
- พัฒนาและใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- มุ่งเน้นการใช้พลังงานทดแทน
- ปรับแนวคิดจากการคำนึงถึงรายได้เรียงเรื่องต้นทุนเป็นหลัก มุ่งสู่การคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้จากการลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นทั้งระบบ (Cost Advantage) -> (Lost Advantage)

“ประเทศไทยมีความมั่นคงในทุกระดับ ทั้งการมีเอกราช อธิปไตย และสถาบันหลักที่มั่นคง สังคมไทยมีความสุขและปลอดภัยในชีวิตจากภัยคุกคามทั้งในและนอกประเทศ และมีฐานทรัพยากรที่มั่นคง”

ประเทศที่มั่นคง

- ประเทศมีเอกราชและอธิปไตย
- สถานบันหลักของชาติเข้มแข็ง
- ระบบการเมืองต่อเนื่อง/โปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล

สังคมที่มั่นคง

- มีความปรองดอง/สามัคคี
- ชุมชนมีความเข้มแข็ง
- ครอบครัวอบอุ่น

คนไทยที่มั่นคง

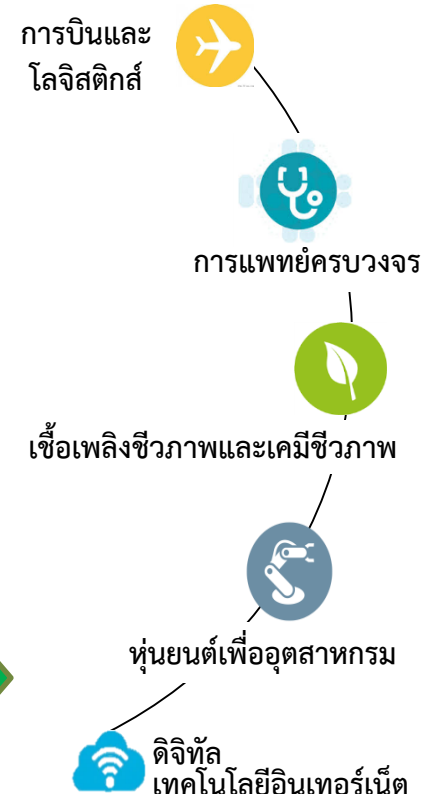
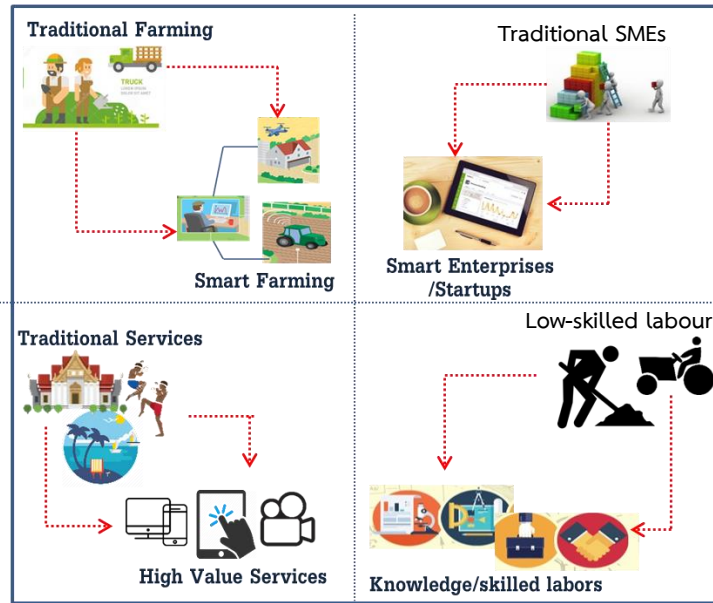
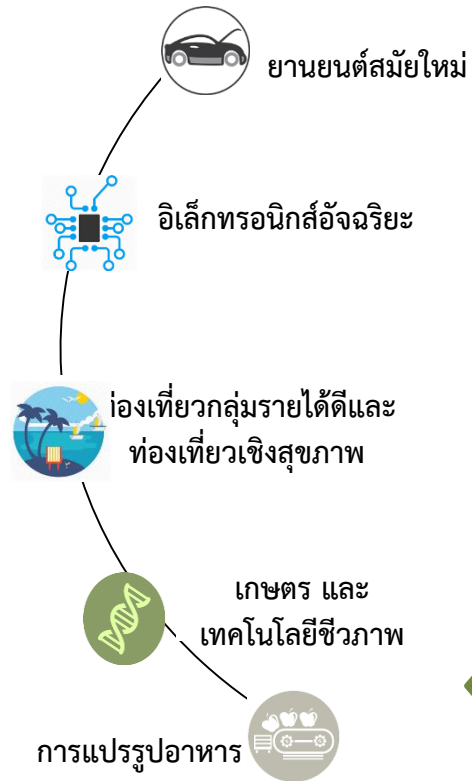
- มีที่อยู่อาศัย/ความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน
- มีงาน/รายได้เพียงพอดำรงชีวิต

ฐานทรัพยากรที่มั่นคง

- อาหาร
- พลังงาน
- น้ำ

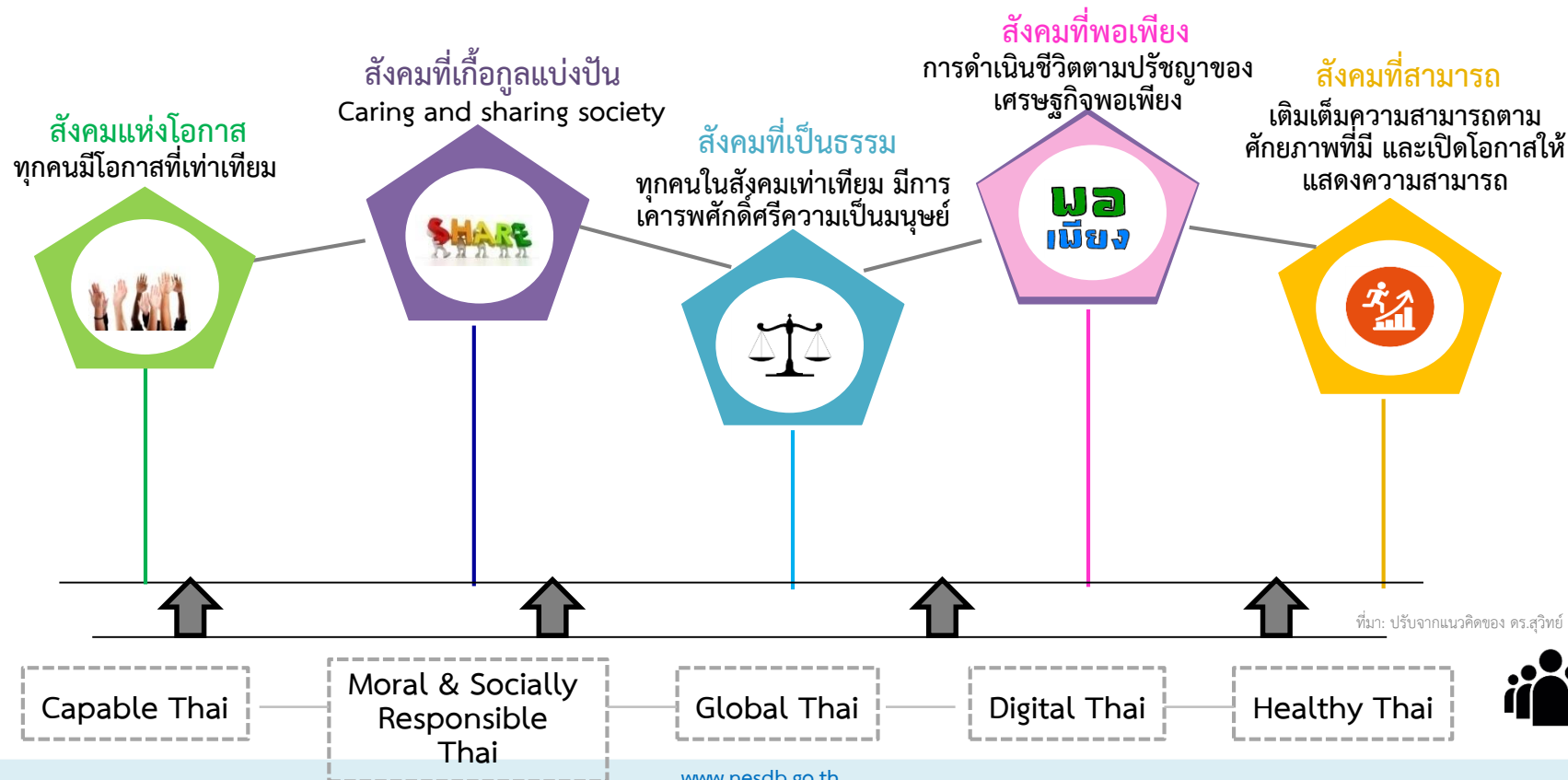
“เศรษฐกิจมีการเติบโตอย่างมีคุณภาพ พัฒนาอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
ประเทศไทยก้าวเข้าสู่การมีรายได้สูงภายในปี 2575 และเข้าสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว”

การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

อาทิ การจัดการสารเคมีและของเสียด้วยวิธีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การพัฒนา S&T สู่อุตสาหกรรมการบริโภคที่ยั่งยืน เลิกการอุดหนุนที่นำไปสู่การบริโภคที่สิ้นเปลือง

“สังคมไทยมีความเป็นธรรม แข็งแรง มีความเหลื่อมล้ำน้อย คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศร่วมกัน”

“การพัฒนาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน”

การมุ่งเน้นธุรกิจ การผลิต และการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อม

การปรับแนวคิดจากการคำนึงถึงความได้เปรียบเรื่องต้นทุน (Cost Advantage)
เป็นประโยชน์ที่ได้จากการลดความสูญเสียทั้งระบบ (Lost Advantage)

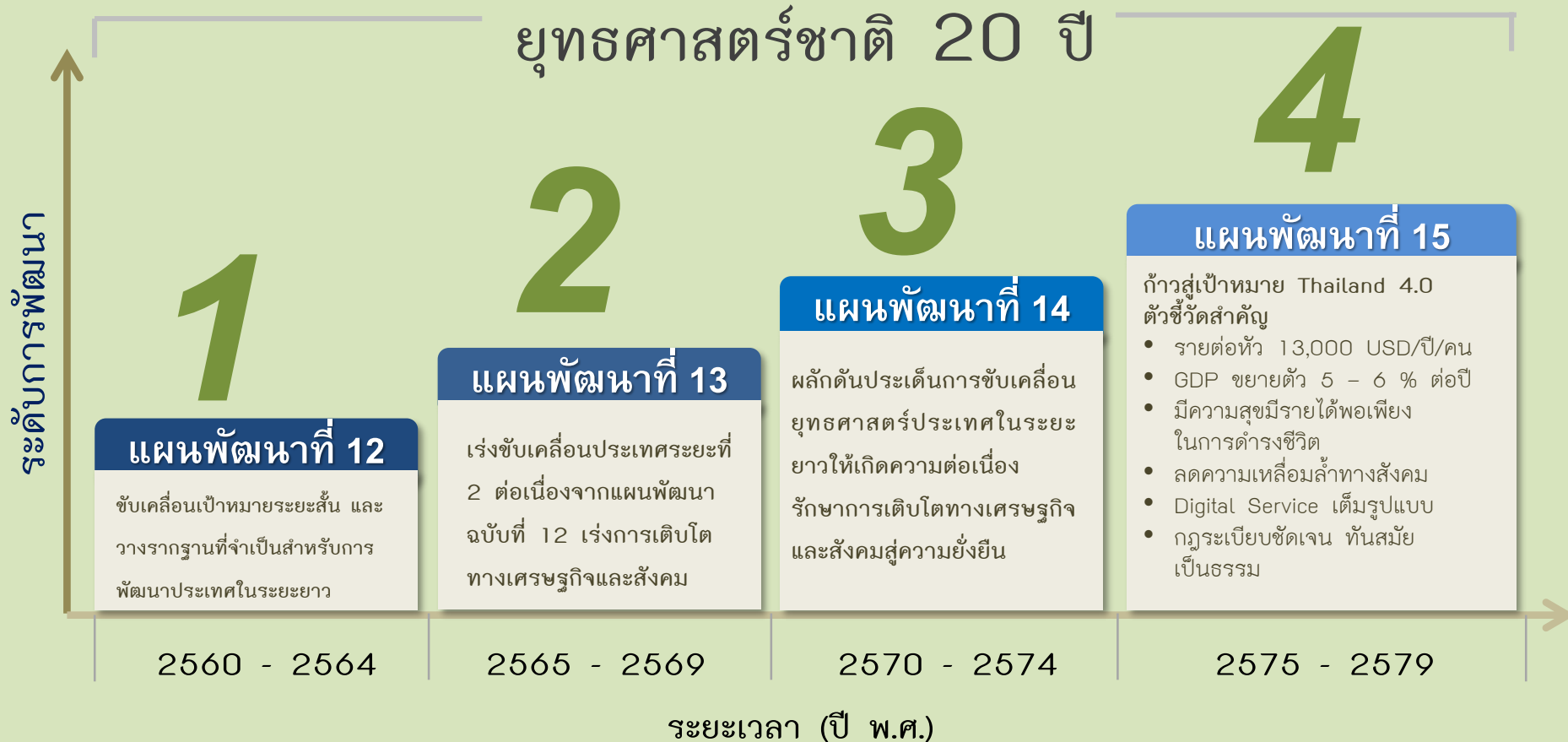

การส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นองค์กรคิดดีทำดี (Doing Good , Doing Well)

- ยุติความหิวโหยและสร้างหลักประกันให้ทุกคน โดยเฉพาะคนจน/อยู่ในภาวะเปราะบางได้เข้าถึง **อาหารที่ปลอดภัย/เพียงพอ**
- ยุติภาวะทุพโภชนาการทุกรูปแบบ/แก้ไขปัญหาความต้องการสารอาหารของหญิงวัยรุ่น หญิงตั้งครรภ์/ให้นมบุตร ผู้สูงอายุ

- ยุติการแพร่กระจายของเอดส์ วัณโรค มาลาเรีย โรคเขตร้อนที่ถูก ละเลย และต่อสู้กับโรคดื้อยาต้านจุลชีพ โรคติดต่อทางน้ำ โรคติดต่ออื่นๆ
- ลดการตายก่อนวัยอันควรจากโรคไม่ติดต่อให้ได้หนึ่งในสามผ่านการ ป้องกัน/รักษาโรค สนับสนุนสุขภาพจิต/ความเป็นอยู่ที่ดี
- ลดจำนวนการตายและการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุบนท้องถนนทั่วโลกลง ครึ่งหนึ่ง (ภายในปี 2563)
- สร้างหลักประกันการเข้าถึงบริการ **อนามัยเจริญพันธุ์ และการวางแผน ครอบครัว**
- บรรลุการมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า สามารถเข้าถึงบริการ สาธารณสุขที่จำเป็นอย่างมีคุณภาพ
- ลดจำนวนการตายและการป่วยจากสารเคมีอันตราย รวมถึงจากการ ปนเปื้อนและมลพิษทั้งทางอากาศ ดิน และน้ำ
- เสริมการดำเนินงานตามกรอบอนุสัญญาขององค์การอนามัยโลกว่าด้วย การ **ควบคุมยาสูบ**
- สนับสนุนการ **วิจัยและการพัฒนาวัคซีนยา** ที่กระทบส่งผลกระทบโดยตรง ต่อประเทศกำลังพัฒนา
- เพิ่มการใช้เงินที่เกี่ยวกับการ **สรรหา พัฒนา ฝึกฝนและการจรรักษ์รักษา กำลังคนด้านสุขภาพ**

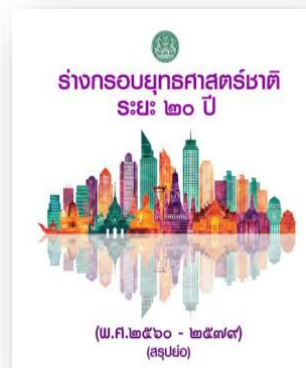

บทบัญญัติว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติในรัฐธรรมนูญ 2560 มี 5 มาตรา

มาตรา 65 รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

1

5

มาตรา 275 ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีกฎหมายตาม ม.65 ภายใน 120 วัน และดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปีนับแต่วันที่กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับ

2

มาตรา 142 ในการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

4

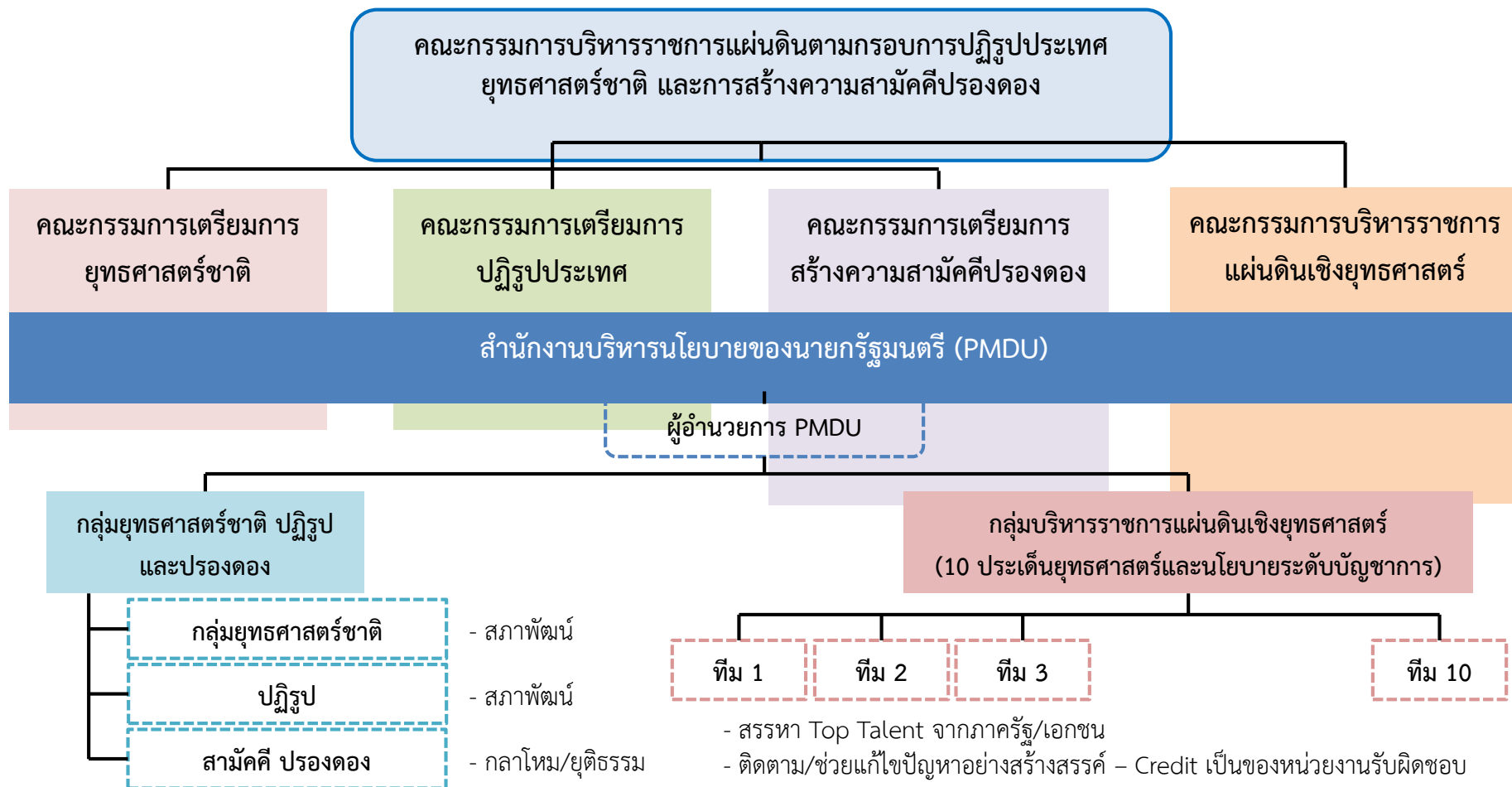
มาตรา 270 ให้วุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศฯ ให้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

3

มาตรา 162 คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดิน ต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภาซึ่งต้องสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐ และยุทธศาสตร์ชาติ

คณะกรรมการเตรียมการยุทธศาสตร์ชาติ

12 เมษายน 2560 นายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการเตรียมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้มีคำสั่งแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการเตรียมการยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน 2 คณะ

คณะอนุกรรมการบูรณาการยุทธศาสตร์ชาติ

- โครงสร้าง: รองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) เป็นประธาน ผู้แทนจากภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิ และนักวิชาการ อาทิ ดร.ศุภชัย พานิชภักดิ์ ดร.ประสาร ไตรรัตน์วรกุล ดร.ติลกะ จากธนาคารโลก เป็นอนุกรรมการ โดยมีรองเลขาธิการ สศช. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ รวมจำนวน 27 ท่าน
- หน้าที่: บูรณาการยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี กับยุทธศาสตร์ที่สำคัญระดับกระทรวง หรือระดับพื้นที่ และปรับปรุงเพิ่มเติมส่วนที่จำเป็น ให้มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม

คณะอนุกรรมการที่ปรึกษาและรับฟังความคิดเห็น

- โครงสร้าง: พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร เป็นประธาน ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการเตรียมการยุทธศาสตร์ชาติ อาทิ ดร.ศุภชัย ดร.ประสาร นพ.กำจร ตติยกวี ดร.วรากร สามโกเศศ เป็นอนุกรรมการ โดยมีเลขาธิการ สศช. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ รวมจำนวน 22 ท่าน
- หน้าที่: เสนอแนะและให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมประกอบร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ที่มีอยู่ให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด และรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

 การถ่ายระดับยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การถ่ายระดับกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะยาวสู่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ
ระยะ ๒๐ ปี

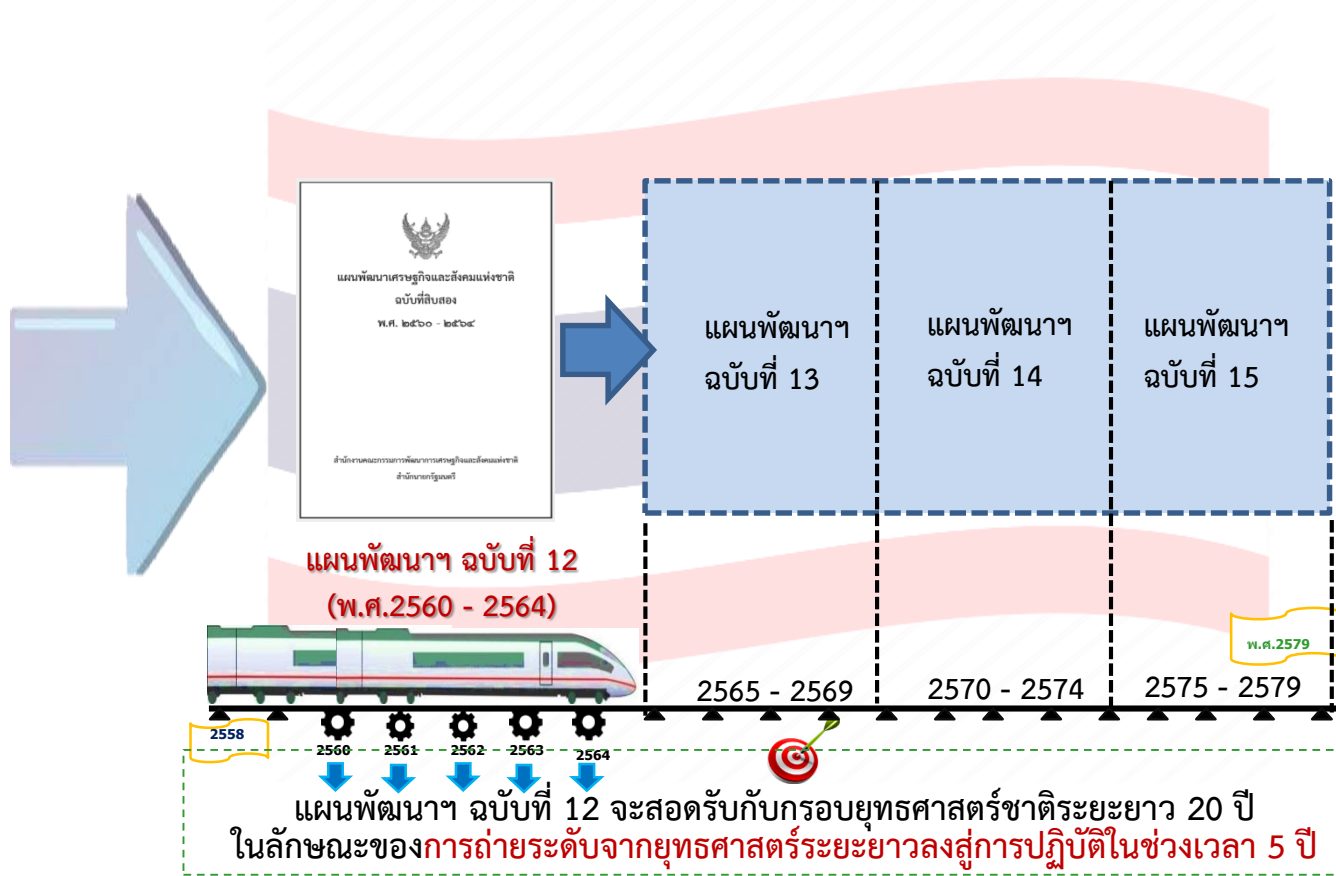

(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

THAILAND 4.0

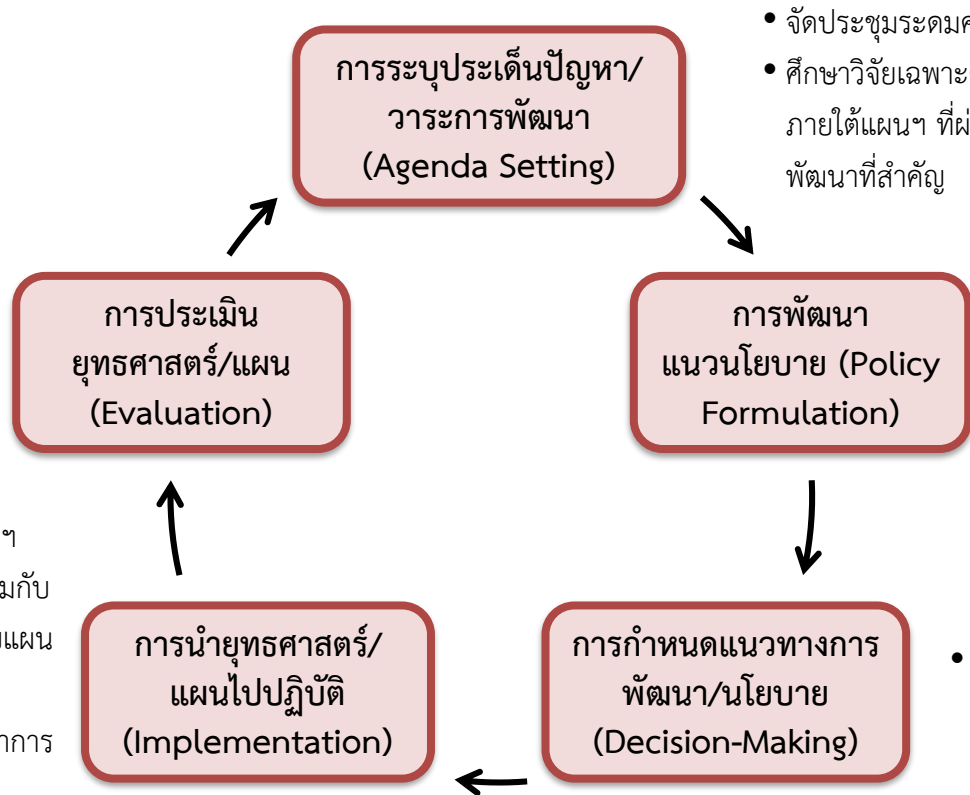

SUSTAINABLE
DEVELOPMENT
GOALS

การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- การประเมินผลกระทบการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ (อาทิ ประเมินวัตถุประสงค์ ประเมินการดำเนินการ ประเมินปัจจัยความสำเร็จ ประเมินผลสัมฤทธิ์)
- จัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนฯ
- พิจารณาประเด็นขับเคลื่อนที่สำคัญร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับแผนต่างๆ ในทุกระดับ
- การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์
- กลไกประชารัฐ

- จัดประชุมระดมความคิดเห็นจากภาคส่วนต่างๆ
- ศึกษาวิจัยเฉพาะด้าน และทบทวนผลการพัฒนาภายใต้แผนฯ ที่ผ่านมา เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาที่สำคัญ
- ยกร่างยุทธศาสตร์การพัฒนา
- จัดตั้งคณะกรรมการฯ แต่ละประเด็น ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคส่วนต่างๆ และประชุมระดมความคิดเห็นระดับภาค/ชุมชน/กลุ่มต่างๆ
- ครม. พิจารณาให้ความเห็นชอบ และลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้แผนฯ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ

21 ឆ្នាំ. 60

- ตลาดเกิดใหม่มีบทบาทสูงขึ้น คาดการณ์ว่าในอนาคตชั่วอานาจทางเศรษฐกิจจะเปลี่ยนมาสู่ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออก (ส่วนแบ่ง GDP จากร้อยละ 22 ในปี 2000 เป็นร้อยละ 63 ในปี 2040)
- ตลาดการเงินโลกไร้พรมแดน
- การเปิดเสรีมากขึ้นของอาเซียน ภายหลังปี 2558
- การวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด
- วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030
- ข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทวีความเข้มข้น
- การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติมีความผันผวน และรุนแรงมากขึ้น

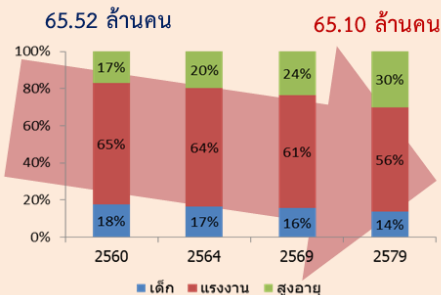
- การเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลกซึ่ง สัดส่วนวัยเด็กและวัยแรงงานจะ ลดลงต่อเนื่อง เกิดการย้ายถิ่นเพื่อ ทดแทนแรงงานที่ขาดแคลน
- การเคลื่อนไหลของกระแสวัฒนธรรม โลกที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่น
- ประเทศมหาอำนาจขยายอิทธิพล และเพิ่มบทบาทในภูมิภาคต่างๆ ของโลก
- ความขัดแย้งด้านอาณาเขตแบบรัฐ ต่อรัฐ
- อาชญากรรมข้ามชาติมีแนวโน้ม ขยายตัวและควบคุมได้ยาก

โครงสร้างประชากรเปลี่ยน

TFR
2579 = 1.3
เด็กเกิด
5 แสนคน

เกิดน้อย

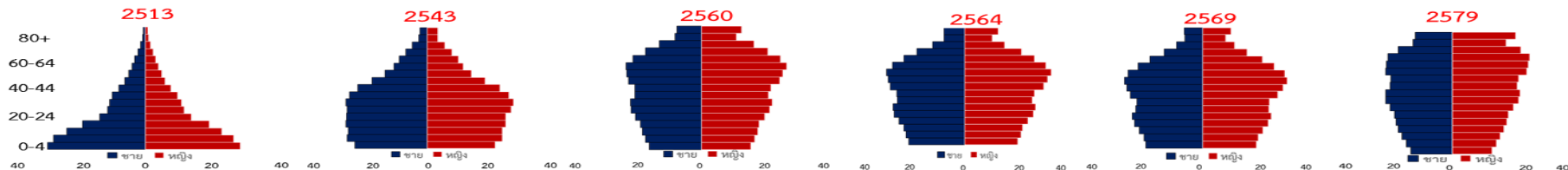
อายุยืน

อัตราส่วนพึ่งพิงรวม
2560 2579

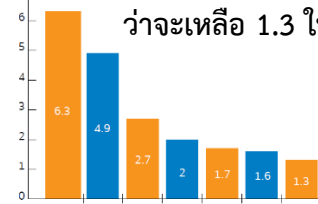
53% 78%

แรงงาน 100 คนต้องรับภาระ
การดูแลเพิ่มขึ้นถึง 25 คน ใน 20 ปี

อัตราเจริญพันธุ์ลดลงต่อเนื่อง จาก 6.3

ในปี 2507 เป็น 1.6 ในปี 2559 และคาดว่าจะเหลือ 1.3 ในปี 2583

ครอบครัวไทยมีขนาดเล็กลงจาก 3.6 คน

ในปี 2543 เหลือเพียง 2.7 คนในปี 2557

การระบุประเด็นปัญหา/วาระการพัฒนา (Agenda Setting)

โภชนาการของแม่และเด็ก

ปัจจัยทางสังคม

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

การดูแลของครอบครัว

สถานการณ์และแนวโน้มภายใน - คุณภาพคนไทย

IQ คะแนนเฉลี่ย 93.1 ในปี 2557 ลดลงจากปี 2554 ที่คะแนนเฉลี่ย 94.5 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานโลก โดยมี ความแตกต่างระหว่างเด็กเขตเมืองและนอกเขตเมือง

ผล IQ เฉลี่ยแยกตามพื้นที่การศึกษา

ที่มา: สํารวจสถานการณ์ระดับ IQ ในเด็กไทยวัยเรียนฯ โดยกรมสุขภาพจิต, 2557

EQ คะแนนเฉลี่ย 45.12 ในปี 2554 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าปกติ (ค่าคะแนน (ค่า T) ปกติของ EQ อยู่ที่ 50)

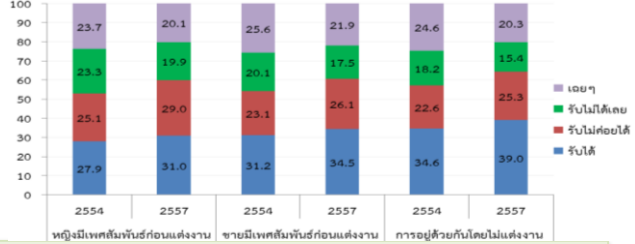
ผลความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)

	คะแนน
ทั่วประเทศ	45.12
ภาคเหนือ	45.84
ภาคใต้	45.95
ภาคกลาง	44.38
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	44.04
กรุงเทพฯ	45.62

ที่มา: การสำรวจความฉลาดทางอารมณ์เด็กไทย, 2554

ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ พ.ศ.2554 และ 2557

กระแสวัฒนธรรมตะวันตกส่งผลให้คนไทยมีค่านิยมเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน และการที่ชายหญิงอยู่ด้วยกันโดยไม่แต่งงาน เป็นที่ยอมรับมากขึ้น

แม่วัยใส

อัตราการคลอดในวัยรุ่นต่อผู้หญิงวัยเดียวกัน 1,000 คน

อายุระหว่าง 15-19 ปี

47.9 ราย

ปี 2557

31.1 ราย

ปี 2543

ที่มา: ข้อมูลอนามัยการเจริญพันธุ์ที่สำคัญ ปี 2557, กรมอนามัย

วัยรุ่นขาดความรู้ในการคุมกำเนิด รวมถึงข้อจำกัดของบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ จึงนำมาสู่ปัญหา

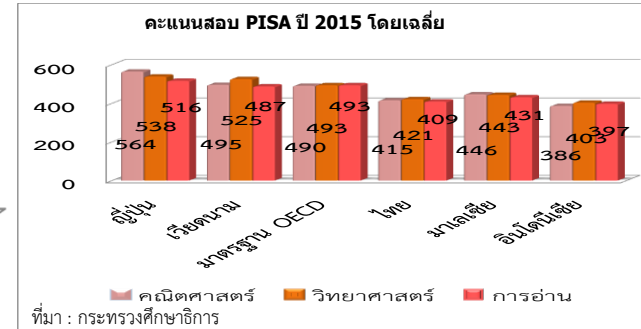
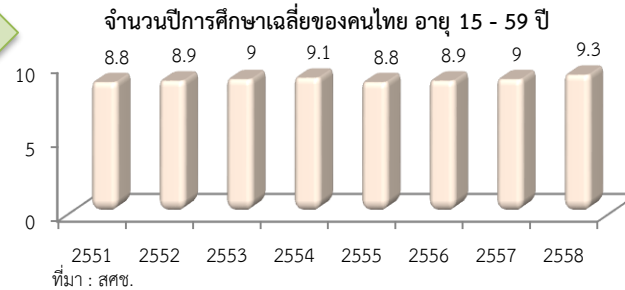
“การท้องซ้ำ”

ปี 2557 พบว่า 12.8% ของการคลอดจากแม่วัยรุ่นเป็นการคลอดซ้ำ

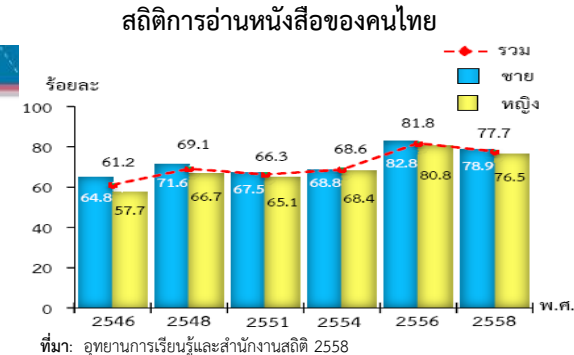
ข้อจำกัดที่สำคัญของการศึกษาไทย

- หลักสูตรเน้นท่องจำ เชื้อฟัง และทำตาม
- การขาดแคลนครูที่มีคุณภาพและปัญหาระบบประเมิน
- การกระจายทรัพยากรการศึกษาที่มีคุณภาพไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล

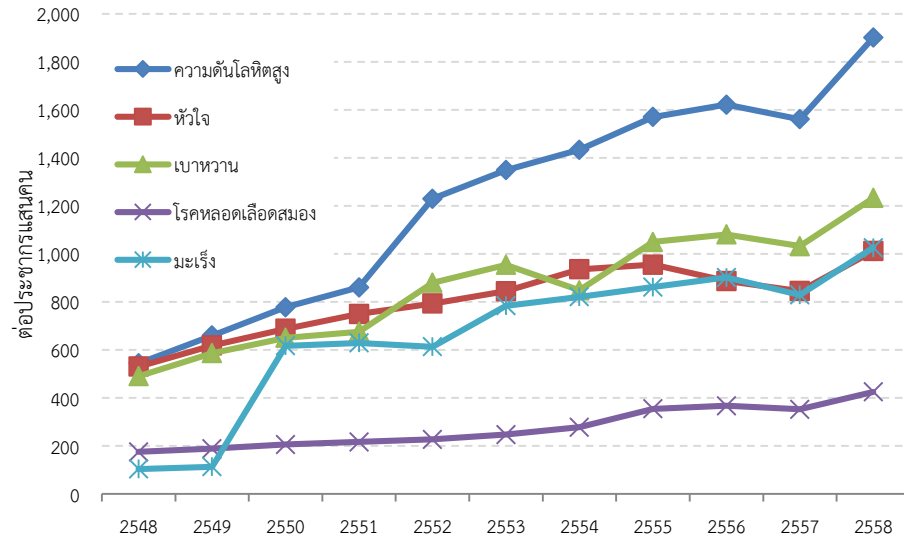
ผลลัพธ์ทางการศึกษาของคนไทยมีระดับต่ำ ปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยวัยแรงงาน อายุ 15-59 ปี เพิ่มขึ้นจาก 8.8 ปี ในปี 2551 เป็น 9.3 ปี ในปี 2558 ขณะที่คุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ อาทิ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นพื้นฐาน (O-NET) มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 และผลคะแนนสอบ PISA อยู่ในระดับต่ำกว่าหลายประเทศที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกัน

การเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนไทยยังอยู่ในระดับต่ำ โดยการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทยเพิ่มสูงขึ้นเป็น 38 ล้านคน แต่เป็นการใช้เพื่อการอ่านหาความรู้เพียงร้อยละ 52.27 และอัตราการอ่านหนังสือของคนไทยอยู่ที่ร้อยละ 77.7 โดยอ่านเฉลี่ยวันละ 66 นาที แต่กลุ่มประชากรวัยสูงอายุมิ้อตราการอ่านที่ต่ำคือ ประมาณร้อยละ 52.8

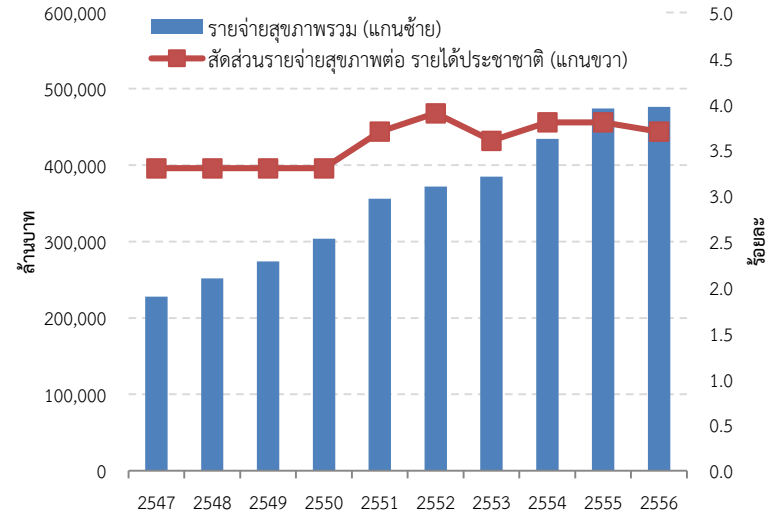

อัตราป่วยด้วยโรค NCDs ในภาพรวม ปี 2548 - 2558

ที่มา: รายงานภาวะสังคม, สศช. (2560) และข้อมูลโรคไม่ติดต่อ, สำนักโรคไม่ติดต่อ (2560)

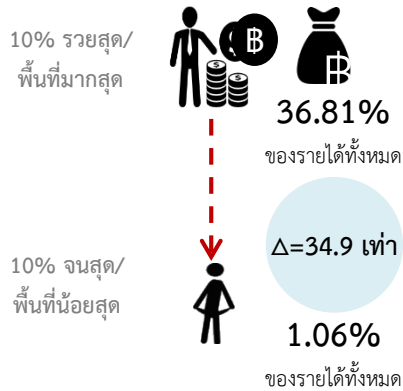
รายจ่ายด้านสุขภาพ ปี 2547 - 2556

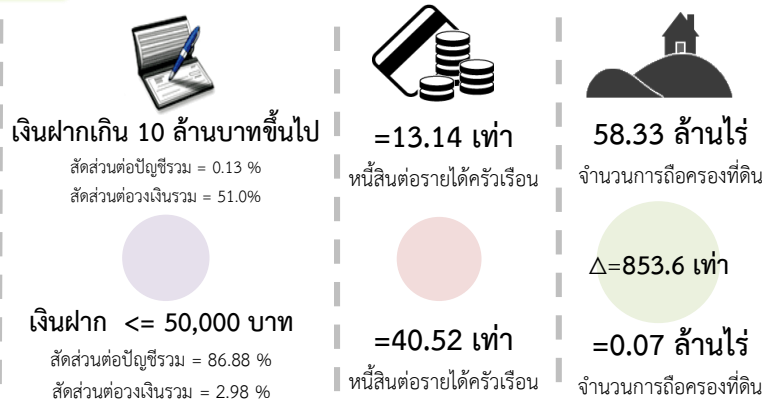
ที่มา: บัญชีรายจ่ายสุขภาพแห่งชาติของประเทศไทย พ.ศ. 2556, IHPP (2560)

- อัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อที่สำคัญเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะโรคเรื้อรังและมีค่าใช้จ่ายในการรักษาสูง อาทิ โรคหัวใจ และโรคมะเร็ง เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของประเทศเพิ่มขึ้น

ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

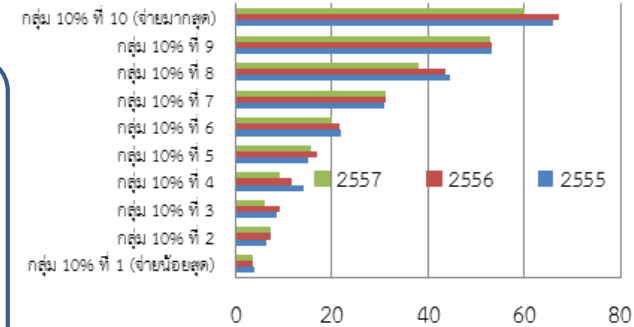
ภาพรวมยังคงแตกต่างกันมากระหว่างคนรวยและคนจน

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช.

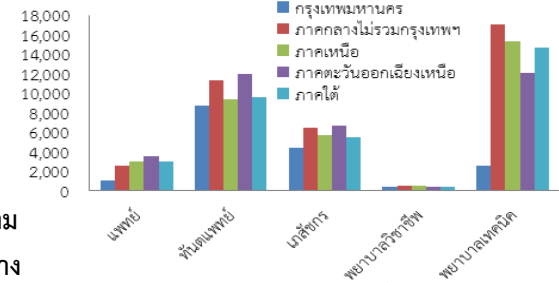
/ World Development Indicator 2013, World Bank

อัตราการเข้าเรียนสุทธิของระดับอุดมศึกษา

การศึกษา - ยังมีความเหลื่อมล้ำของโอกาสการศึกษาระดับสูงระหว่างกลุ่ม และความเหลื่อมล้ำของคุณภาพการศึกษาระหว่างพื้นที่

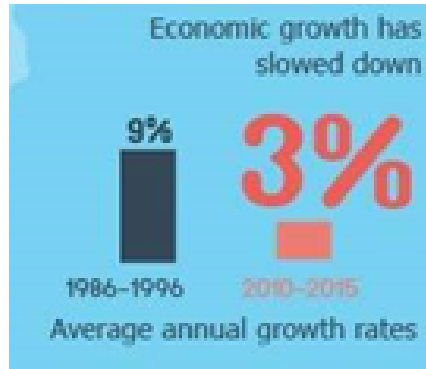
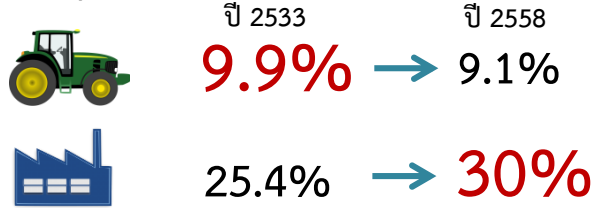
สัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ 1 คน ต่อประชากร
จำแนกตามประเภทของบุคลากรทางการแพทย์ ปี 2558

ที่มา : รายงานสถิติสาธารณสุข ปี 2558
กระทรวงสาธารณสุข

สาธารณสุข - ยังมีความเหลื่อมล้ำของบุคลากรทางการแพทย์ระหว่างพื้นที่

โครงสร้างเศรษฐกิจไทยเปลี่ยนผ่านจากภาคเกษตรไปสู่
ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น

เศรษฐกิจไทย
เติบโตช้ากว่าที่เคย
เป็นในอดีต

การเติบโตของไทย
ชะลอตัว ขณะที่ประเทศ
เพื่อนบ้านพัฒนาดีขึ้น

รูปภาพ
ที่ 1: ความสามารถในการแข่งขันระดับโลก คะแนน (7=ดีที่สุดใน
กลุ่ม)

2549/50

ที่มา : สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum) ฐานข้อมูลความสามารถ
ในการแข่งขันระดับโลก³

2559/60

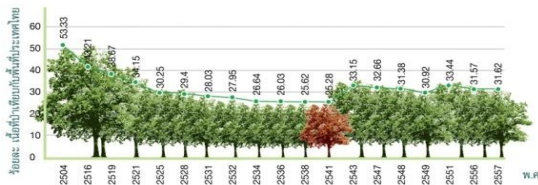

ประเทศไทย ประเทศโครงสร้างที่มีความคล้ายคลึงกัน ประเทศรายได้ปานกลางระดับสูง อาเซียน

ที่มา : ธนาคารโลก (2560). กลับสู่เส้นทาง: พื้นฟูการเติบโตและประกันความมั่งคั่งสำหรับทุกคน

พื้นที่ป่าไม้ 2557 = 102.3 ล้านไร่ (31.62%)
ลดลงต่อเนื่องเฉลี่ยปีละ 1 ล้านไร่

สถานการณ์ป่าไม้ประเทศไทย

พื้นที่ต้นน้ำ/ที่ดินรัฐถูกบุกรุก ถูกใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม
ตามศักยภาพ มีผู้อาศัยและทำกินในที่ดินของรัฐ ไม่น้อยกว่า 7.9 แสนราย 11.9 ล้านไร่

น้ำท่าธรรมชาติ มี
2.85 ล้าน ลบ.ม.

พัฒนาแหล่งกักเก็บ
น้ำไว้ได้ 28%

พัฒนานำขึ้นมาใช้ได้รวม
68,200 ล้าน ลบ.ม./ปี

- ความต้องการใช้น้ำ 151,750 ล้าน ลบ.ม.
- ศักยภาพการเข้าถึงน้ำ 102,140 ล้าน ลบ.ม.
- ยังไม่สามารถจัดสรรน้ำได้อีก 49,610 ล้าน ลบ.ม.

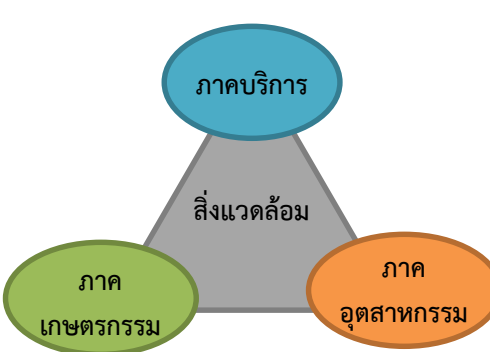

เมืองขยายตัวรวดเร็ว

จนเกินศักยภาพ

- แนวโน้มการผลิตขยะเพิ่มขึ้น เป็น 1.11 กก./คน/วัน
- ปริมาณขยะสะสมตกค้างเพิ่มสูงขึ้นถึง 30.8 ล้านตัน ในปี 2557 ขยะอิเล็กทรอนิกส์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี
- น้ำเสียถูกระบายสู่แหล่งน้ำโดยไม่ผ่านการบำบัด คุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลักมีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง

แบบแผนการผลิต/บริโภคส่งผลเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อม

- บุกกรป่า เพื่อเพิ่มพื้นที่
- ใช้น้ำจำนวนมาก
- ใช้สารเคมีเข้มข้น ทำให้ดินเสื่อม น้ำปนเปื้อน
- เกิดความเสื่อมโทรม มีขยะน้ำเสีย ปริมาณมาก
- ขาดสมดุล การอนุรักษ์ - การใช้อย่างยั่งยืน

ที่มา: ธนาคารโลก (2560). กลับลู่เส้นทาง: พื้นฟูการเติบโตและประกันความมั่งคั่งสำหรับทุกคน

สถิติที่สำคัญของประเทศไทย

อันดับที่ 28

ความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศไทยจากการจัดอันดับ IMD ประจำปี 2016

54% : 46%

สถิติการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชนต่อภาครัฐ ประจำปี 2557

0.48% GDP

สถิติการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ประจำปี 2557

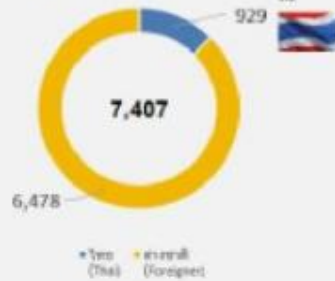
จำนวน 12.9 คน-ปี

จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศต่อประชากร 10,000 คน ประจำปี 2557

ที่มา: สวทช. และ IMD

บุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทยยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมในระดับก้าวหน้า โดยบุคลากรจบใหม่ (อายุ 25-29 ปี) ด้านดังกล่าวมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

สิทธิบัตรการประดิษฐ์

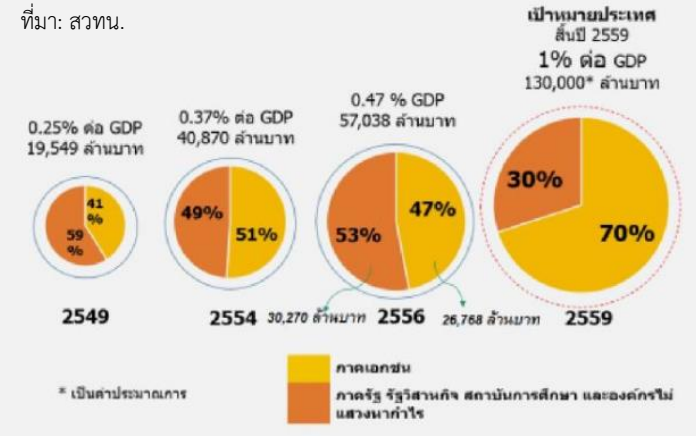
3 ชาติแรกที่เข้ามาจดสิทธิบัตรการประดิษฐ์ในไทยมากที่สุด

ที่มา: สวทช.

- **จำนวนการจดสิทธิบัตรการประดิษฐ์** ของประเทศไทย ส่วนใหญ่จัดโดยชาวต่างชาติ ซึ่ง 3 ชาติแรกที่เข้ามาจดสิทธิบัตรการประดิษฐ์ในไทยมากที่สุดคือ ญี่ปุ่น อเมริกา และยุโรป ตามลำดับ

ที่มา: สวทช.

- **ค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP** มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย อย่างไรก็ตามประเทศที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายด้านนี้มากกว่าไทย 4 เท่าตัว

ภาครัฐมีขนาดใหญ่และรายจ่ายประจำเพิ่ม
สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง งบประมาณมีสัดส่วนสูง
และโครงสร้างภาครัฐขาดระบบการทำงาน
ลักษณะประชารัฐ

คนรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถไม่นิยม
เข้ารับราชการทำให้ขาดกำลังทดแทน
ข้าราชการที่เกษียณอายุ

การบริหารจัดการภาครัฐมีประสิทธิภาพต่ำ
และการให้บริการประชาชนจะต้องปรับปรุง
ให้ได้มาตรฐานสากล

กระบวนการจัดสรรงบประมาณ
ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การทุจริตและประพฤติมิชอบขยายไปทั้งใน
ภาครัฐ เอกชน และองค์กรเอกชน

การกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจขาดแผนเชิงกลยุทธ์
ที่มีประสิทธิภาพ และมีการบริหารที่ซับซ้อน
ส่งผลให้การดำเนินงานด้อยประสิทธิภาพ

อปท. มีการบริหารจัดการและการให้บริการที่
ขาดประสิทธิภาพและความโปร่งใสเท่าที่ควร
และไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชน
ได้อย่างเต็มที่

กฎหมายหลายฉบับยังไม่ได้มาตรฐานสากล
เนื่องจากล้าสมัย และกระบวนการตรา
กฎหมายยังมีจุดอ่อนหลายประการ

ระบบและกระบวนการยุติธรรมยังขาด
ประสิทธิภาพ และไม่สามารถอำนวยความสะดวก
ยุติธรรมได้อย่างเสมอภาค เป็นธรรม และไม่
สอดคล้องกับความเป็นสากล

6 ⇒

การปรับสมดุลและพัฒนา
ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ความมั่นคง

สร้างการเติบโตบนคุณภาพ
ชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

สร้างความสามารถในการ
แข่งขัน

สร้างโอกาสความเสมอภาค
และเท่าเทียมกันทางสังคม

พัฒนาและเสริมสร้าง
ศักยภาพคน

6 ⇒

การเพิ่มประสิทธิภาพ
และธรรมาภิบาลใน
ภาครัฐ

ความมั่นคง

การเติบโตที่เป็นมิตร
กับสิ่งแวดล้อมเพื่อ
การพัฒนาอย่างยั่งยืน

การสร้างความเข้มแข็งทาง
เศรษฐกิจและแข่งขันได้
อย่างยั่งยืน

การสร้างความเป็น
ธรรม ลดความ
เหลื่อมล้ำในสังคม

การเสริมสร้างและ
พัฒนา
ศักยภาพทุนมนุษย์

4 ⇒

การต่างประเทศ ประเทศ
เพื่อนบ้าน และภูมิภาค

การพัฒนาภูมิภาค เมือง
และพื้นที่พิเศษ

วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
วิจัยและนวัตกรรม

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
และระบบโลจิสติกส์

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

10 ยุทธศาสตร์ แผนฯ 12

ยุทธศาสตร์ที่ 1

การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

“คนไทยใฝ่ดี มีวินัย สร้างสรรค์นวัตกรรม พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน”

ยุทธศาสตร์ที่ 3

การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

“พัฒนาเศรษฐกิจให้เข้มแข็งและทั่วถึง เพื่อมุ่งสู่การมีรายได้สูงอย่างมีเสถียรภาพ เป็นธรรม และยั่งยืน ด้วยนวัตกรรม”

ยุทธศาสตร์ที่ 5

การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศ สู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน “เสริมสร้างพื้นฐานที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศ”

ยุทธศาสตร์ที่ 7

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์

“โครงสร้างพื้นฐานก้าวไกล พัฒนาไทยสู่ทศวรรษหน้า”

ยุทธศาสตร์ที่ 9

การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

“กระจายความเจริญสู่ภูมิภาค อย่างสมดุล”

ยุทธศาสตร์ที่ 2

การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

“ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง สร้างสังคมเป็นธรรมและเข้มแข็ง”

ยุทธศาสตร์ที่ 4

การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน

“คืนสมดุลสู่ธรรมชาติ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน”

ยุทธศาสตร์ที่ 6

การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติดมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย “ประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใส เป็นธรรม”

ยุทธศาสตร์ที่ 8

การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

“รุกไปข้างหน้าด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม”

ยุทธศาสตร์ที่ 10

ยุทธศาสตร์ที่ 10 ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

“ใช้จุดเด่นให้เป็นประโยชน์ ขยายความร่วมมือระหว่างประเทศให้เข้มข้น เพื่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาอย่างเต็มที่”

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี : มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนงบประมาณเชิงบูรณาการ

Function

Agenda

Area

แผนแม่บท/ยุทธศาสตร์เฉพาะ

นโยบายรัฐบาล

แผนบริหาร
ราชการแผ่นดิน

แผนปฏิบัติการกระทรวง/
กรม/หน่วยปฏิบัติ

เช่น แผนปฏิบัติการโรคไม่ติดต่อฯ
(NCD) และแผนยกระดับความมั่นคง/
ความเป็นเลิศด้านควบคุมโรค เป็นต้น

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด/
จังหวัด

การกำหนดแนวทาง/ยุทธศาสตร์
การพัฒนา (Decision-Making)

- แผน/ยุทธศาสตร์ระดับชาติถ้าระดับ
สู่การพัฒนายุทธศาสตร์เฉพาะ
- แผนงบประมาณมีส่วนในการกำหนด
กรอบของแผน/ยุทธศาสตร์
- การกำหนดแผนแม่บท/ยุทธศาสตร์
เฉพาะต้องมีความสอดคล้องกับ
เป้าหมายระดับประเทศ (ยุทธศาสตร์
ชาติ) และระดับสากล (SDG)

การนำยุทธศาสตร์/แผนไปปฏิบัติ
(Implementation)

- หน่วยงานมีแผนปฏิบัติการ/ดำเนินงาน
เฉพาะเรื่องเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

การประเมินยุทธศาสตร์/แผน
(Evaluation)

- ประเมินผลเพื่อประสิทธิภาพการ
ดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมาย

1 สร้างความรู้ความเข้าใจ

ให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญ และพร้อมเข้าร่วมผลักดันแผนฯ 12 ไปสู่การปฏิบัติ

3 สร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่เอื้อต่อการนำสู่การปฏิบัติ

ด้วยการปรับกฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ใช้การวิจัยและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ จัดทำฐานข้อมูล

5 เสริมสร้างบทบาทของทุกภาคส่วนให้สามารถขับเคลื่อนแผนฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พัฒนาศักยภาพประชาชน สร้างความเข้มแข็งของชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลักดันสถาบันการศึกษาให้ร่วมพัฒนาชุมชน ส่งเสริมเอกชนให้มีบทบาทในการขับเคลื่อน ส่งเสริมสื่อมวลชนเป็นสื่อกลางเผยแพร่ข้อมูลเชิงสร้างสรรค์

2 สร้างความเชื่อมโยง

ระหว่างแผนฯ 12 ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล และแผนเฉพาะด้าน และแผนปฏิบัติการ เพื่อผลักดันให้ประเด็นการพัฒนาสำคัญในแต่ละยุทธศาสตร์แปลงสู่การปฏิบัติ

4 เพิ่มประสิทธิภาพกลไกรับผิดชอบการขับเคลื่อนที่ชัดเจนทั้งในระดับประเทศและในระดับพื้นที่

เชื่อมโยงคณะกรรมการระดับชาติที่มีอยู่ ปรับกลไกการบริหารจัดการภาครัฐ ขับเคลื่อนการพัฒนาระดับพื้นที่โดยมีจังหวัดเป็นจุดประสาน ผลักดันกลไกพระราชรัฐ

วางระบบการติดตามประเมินผล 3 ระยะเวลา

1

- **การประเมินผลก่อนเริ่มโครงการ (Ex-ante Evaluation)**
เป็นการประเมินสถานการณ์/สำรวจข้อเท็จจริง สมมติฐาน
ความเป็นไปได้ในขั้นตอนการจัดเตรียมนโยบายทั้งรูปกฎหมาย
และมีใช้กฎหมายเพื่อกำหนดกรอบโครงการ อาทิ ศักยภาพใน
การพัฒนาพื้นที่ ดัชนีการดำเนินงาน
- **การประเมินผลระหว่างดำเนิน (On-Going Evaluation)**
เป็นการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าในระยะที่กำลัง
ดำเนินงานเพื่อศึกษาว่ามีปัญหาอุปสรรคใดบ้างในการทำงาน
ทั้งปัจจัยภายใน/ภายนอกที่มีผลกระทบ
- **การประเมินผลหลังการดำเนินงาน (Ex-Post Evaluation)**
เป็นการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดแผนแล้ว เพื่อให้ทราบว่า
มีความสำเร็จตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายที่กำหนดเพียงใด
มีผลผลิต/ผลลัพธ์ใดที่เกิดขึ้น อีกทั้ง เป็นการวิเคราะห์
ประสิทธิผล ประสิทธิภาพ ผลกระทบทั้งทางบวกและลบ

2

วางระบบการติดตามประเมินผล แผนงานโครงการระดับกระทรวง และงานที่เกี่ยวข้องมากกว่าหนึ่งกระทรวง

- เป็นการเชื่อมโยงตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการกระทรวงและ
กลุ่มกระทรวงกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติกับ
เป้าหมายและประเด็นพัฒนาสำคัญของแผนฯ 12 อาทิ
จัดประชุมเพื่อสื่อสารเป้าหมายการพัฒนา และ
ประเมินผลแผนงานโครงการทั้งในระดับผลผลิต ผลลัพธ์
และผลกระทบ โดยใช้ตัวชี้วัดร่วม (Joint KPI)

วางระบบการติดตามประเมินผลแผนงาน
โครงการระดับจังหวัดและพื้นที่

- เชื่อมโยงแผนปฏิบัติการจังหวัดและกลุ่มจังหวัด
กับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 และยุทธศาสตร์ชาติ

3

4

ตั้งหน่วยวิจัย ผูกอบรม และตรวจสอบ
มาตรฐานระบบติดตามและประเมินผล

- ทำให้ระบบติดตามประเมินผลมีมาตรฐานสากล
และพัฒนาให้ทันสมัยเพื่อฝึกอบรม เทคนิค วิธีการ
หลักการ แนวคิดในการประเมินผลแผนงาน
โครงการก่อนเริ่ม ระหว่างดำเนินการ และหลังที่
เสร็จสิ้นแล้ว

ส่งเสริมให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่าง
สศช. กพร. สงป. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ทั้งในส่วนกลางและในพื้นที่เพื่อให้การติดตามประเมินผล
แบบมีส่วนร่วมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5

6

จัดเตรียมองค์กรกลางที่มีความเป็นมืออาชีพ
มีความชำนาญและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย
(Neutral Evaluation)

- ให้การติดตามประเมินผลมีความเป็นสากล ถูกต้องตาม
หลักวิชาการ เชื่อถือได้ เป็นพื้นฐานสำหรับการตัดสินใจ
นโยบาย มีความชำนาญเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

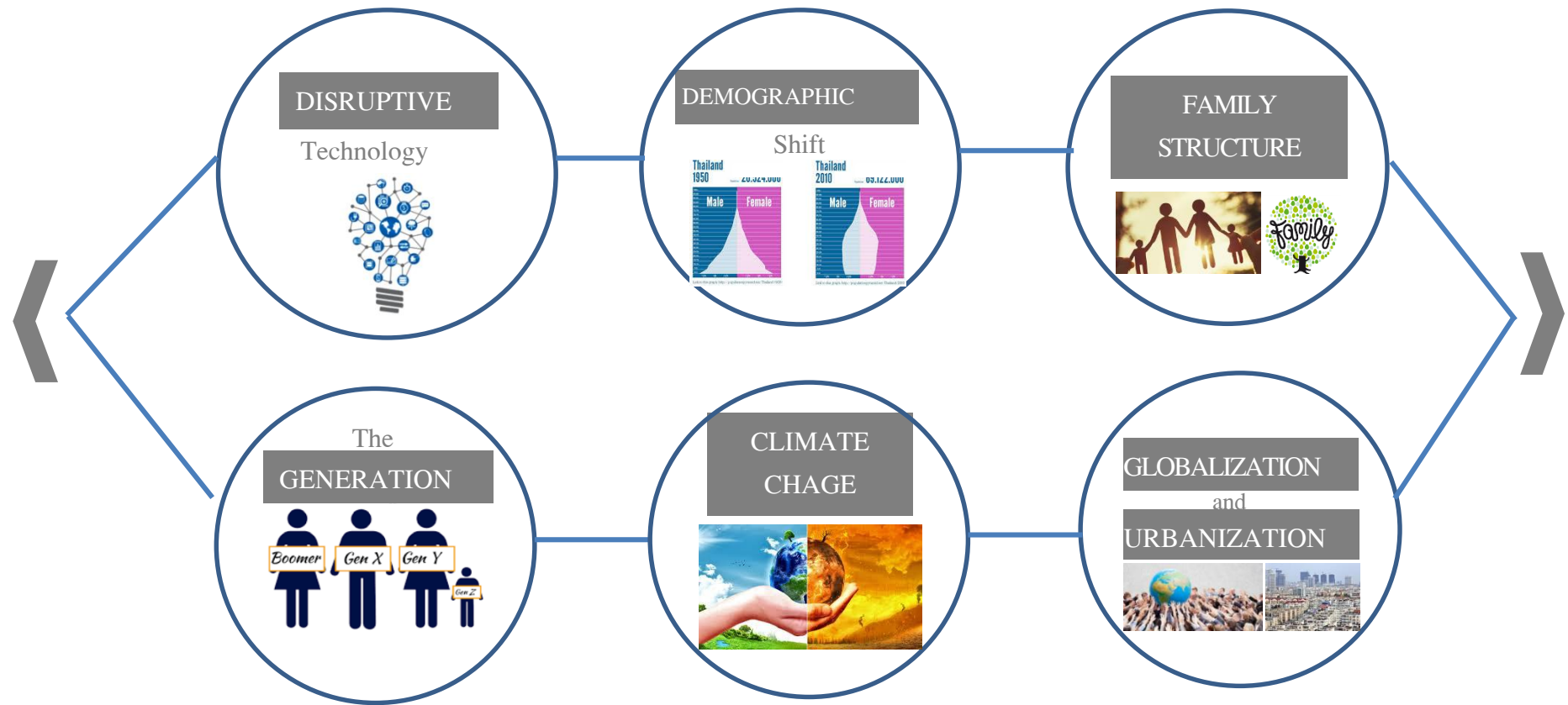

ประเด็นท้าทายสำคัญต่อการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพ

ประเด็นท้าทายสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ **การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค** ในยุค Thailand 4.0

ความก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดดทาง S&T

- การใช้ประโยชน์ของการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์เข้ากับอินเทอร์เน็ต (Internet of Things) ทางด้านสุขภาพ อาทิ อุปกรณ์สวมใส่ (wearable devices) หรือ แอปพลิเคชัน (application) ของอุปกรณ์ไร้สายต่างๆ เพื่อวัดระดับชีพจร/อัตราการเต้นของหัวใจ และส่งข้อมูลไปยังแพทย์ให้ทราบทันที (real time)
- การพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) ในการตรวจวินิจฉัย/พยากรณ์การเกิดโรคล่วงหน้า เพื่อให้การส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคเฉพาะกลุ่มที่มีความเสี่ยงดังกล่าว
- การพัฒนาระบบติดตาม/ก่อกำกับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ โดยเฉพาะทาง social media เพื่อให้มีข้อมูลสุขภาพที่ถูกต้องแก่ผู้บริโภค
- การจัดทำข้อมูลสุขภาพแห่งชาติ เป็นการเก็บข้อมูลประวัติการรักษาของบุคคล เพื่อใช้สนับสนุนการดูแลรักษาให้มีความต่อเนื่อง และใช้ในการวางแผนป้องกันโรคที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- การดูแลสุขภาพทางไกล (Telehealth) เป็นการใช้เทคโนโลยีในการให้บริการดูแลสุขภาพ และติดตามผู้ป่วยโรคเรื้อรังต่างๆ ในพื้นที่ห่างไกล

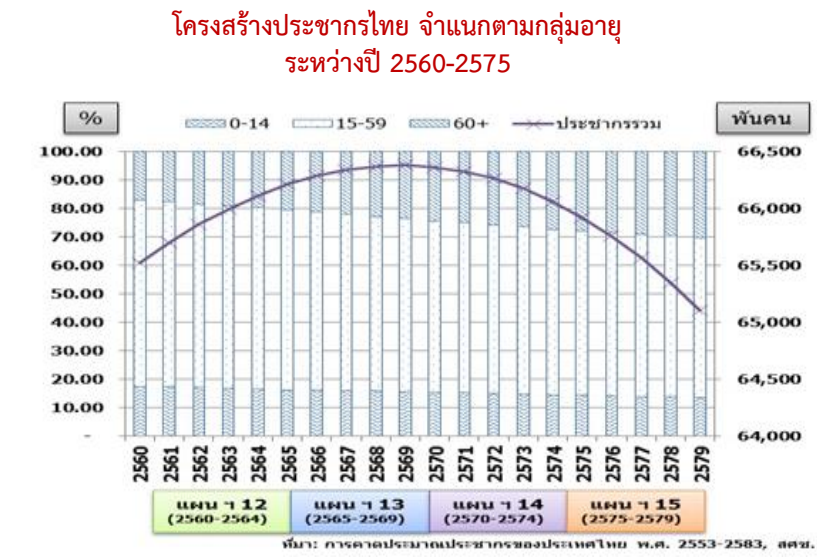
5 เทคโนโลยีสำคัญที่จะมีผลต่อการปฏิวัติอุตสาหกรรมเป็น 4.0

ที่มา: WEF

โครงสร้างประชากรไทยที่เปลี่ยนแปลงในระยะ 20 ปี

ประเทศไทยจะเข้าสู่ สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ในปี 2564 โดยสัดส่วนผู้สูงอายุเป็นร้อยละ 19.8 และจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 30.2 ในปี 2579 ขณะที่สัดส่วนวัยแรงงานจะลดลงจากร้อยละ 65.30 ในปี 2560 เหลือร้อยละ 56.3 ในปี 2579 และสำหรับวัยเด็กมีสัดส่วนลดลงจากร้อยละ 17.5 เหลือร้อยละ 13.6 นอกจากนี้ ครอบครัวคู่สามีภรรยาที่ไม่มีบุตรและครอบครัวที่อยู่คนเดียวมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากจากในอดีต

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน/สิ่งแวดล้อม ที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ Aged friendly city

พัฒนาโอกาสทางธุรกิจจากธุรกิจบริการสุขภาพ บริการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ อาหารแปรรูปสมุนไพร

พัฒนาระบบการดูแลระยะยาวในลักษณะเชิงป้องกัน (preventive long term care) เพื่อลดโอกาสการเข้าสู่ภาวะพึ่งพิง

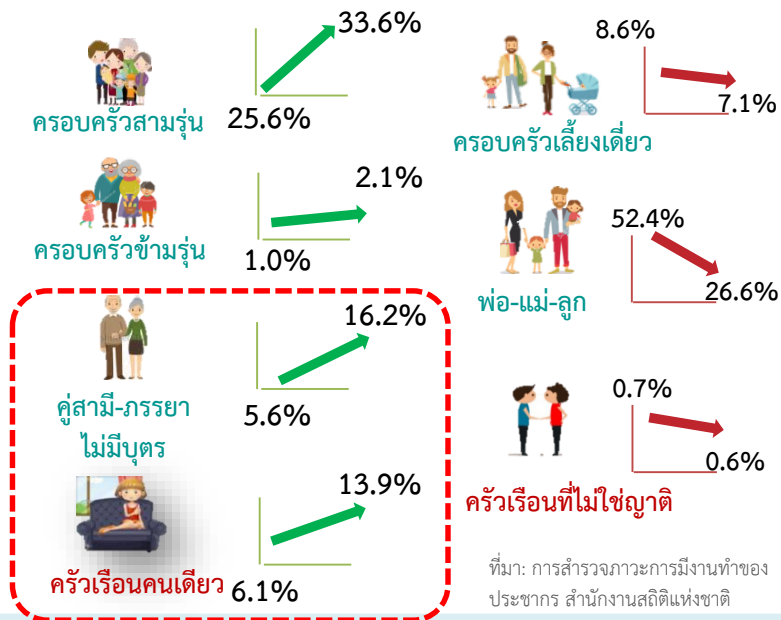

ครอบครัวไทย ยุคเกิดน้อย อายุยืน มีรูปแบบที่หลากหลาย

ครอบครัวไทยมีขนาดเล็กลง มีรูปแบบหลากหลายซับซ้อนมากขึ้น

ครอบครัวสามรุ่น ยังคงมีสัดส่วนสูงที่สุดถึง 33.6% แต่กลับมีแนวโน้มรูปแบบของครอบครัวใหม่ๆ เกิดขึ้น อาทิ คู่สามีภรรยาแต่ไม่มีบุตร ครอบครัวพ่อหรือแม่เลี้ยงเดี่ยว ครอบครัวเพศเดียวกัน ครอบครัวอยู่คนเดียว ครอบครัวที่มีเฉพาะผู้สูงอายุอยู่ด้วยกัน โดยเฉพาะครอบครัวคู่สามีภรรยาที่ไม่มีบุตรและครอบครัวที่อยู่คนเดียวมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากจากในอดีต

เปรียบเทียบสัดส่วนครอบครัว/ครัวเรือน ปี 2530 และ 2556

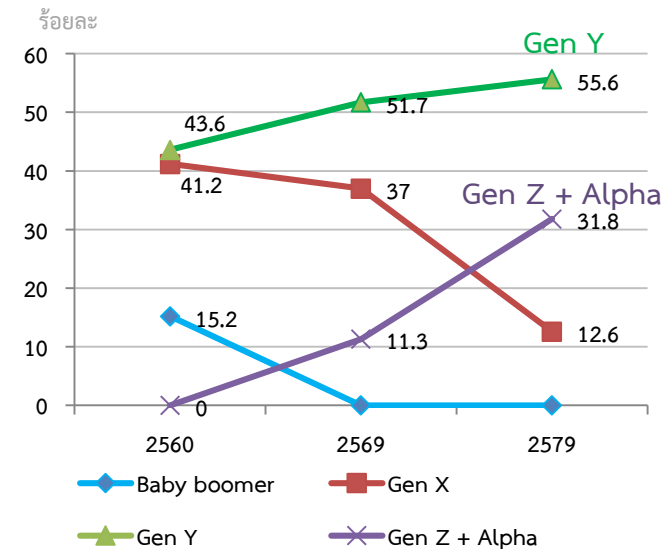
ที่มา: การสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

- การใช้ Smart Home และหุ่นยนต์ เป็นการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มความปลอดภัยและความ สะดวกสบายแก่ผู้สูงอายุ ในชีวิตประจำวัน อาทิ เครื่องตรวจจับ การล้ม/การเคลื่อนไหว (Home Sensor) และการใช้หุ่นยนต์ดูแล (Care Robot)
- ส่งเสริมการยกระดับความรู้ด้าน สุขภาพ (Health Literacy) ให้สามารถดูแลตนเอง (Self-care) ได้

สถานการณ์ประชากรในตลาดงาน : The Generations

กำลังแรงงานในอนาคตประกอบด้วย Generation ที่ต่างออกไปจากเดิม โดยจะมี Gen Y, Gen Z และ Gen Alpha เพิ่มขึ้น ซึ่งแต่ละ generation จะมีลักษณะนิสัยและทัศนคติที่แตกต่างกัน รวมถึงยังมีความหลากหลายทางเพศ

คาดประมาณสัดส่วนวัยแรงงาน (15-59ปี) แบ่งตามรุ่น (Generation)

Generation Y
เกิดอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2523-2540

- ทำงานหลายอย่างได้ในเวลาเดียวกัน (Multi-tasking)
- เป็นตัวของตัวเองสูง
- มีความคิดสร้างสรรค์
- เปลี่ยนงานบ่อย

Generation Z
เกิดตั้งแต่ พ.ศ.2538 - 2552

- ใช้เทคโนโลยี/social network เก่ง
- รักอิสระ เรียนรู้เร็ว
- สนใจสังคมสิ่งแวดล้อม
- ชอบชีวิตที่มีทางเลือก

Generation Alpha
เกิดตั้งแต่พ.ศ.2553 เป็นต้นไป (อายุน้อยกว่า6ปี)

- สัมผัสเทคโนโลยีตั้งแต่เกิด
- ต้องการประสบความสำเร็จตั้งแต่อายุน้อย
- แนวโน้มเป็นคนวัตถุนิยม
- คุ้นเคยการเปลี่ยนแปลง
- เปื่อง่าย อดทนต่ำ

- ปรับเปลี่ยนแบบกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพให้เหมาะสมกับพฤติกรรมสุขภาพของกลุ่ม generation ที่แตกต่างกัน
- พัฒนากลยุทธ์การสื่อสารข้อมูลด้านสุขภาพให้ตรงกับความต้องการของแต่ละกลุ่มวัย

แรงกดดันจาก**ความตกลงระหว่างประเทศ**

United Nations
Framework Convention on
Climate Change

Climate Change
เงื่อนไขสำคัญ
สำหรับอนาคต

ภัยพิบัติรุนแรง

ความรุนแรงของปัญหาการ
เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
เพิ่มขึ้น

- การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศในการรับมือกับโรคอุบัติใหม่
- พัฒนาระบบการป้องกันโรค ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ/ภัยธรรมชาติ ที่จะเกิดบ่อยขึ้น ทั้งทางกายและทางจิตใจ อาทิ มาตรการป้องกันโรคระบาดที่มากับน้ำท่วม การศึกษาโรคทางจิตสังคม (เช่น การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์จากอากาศที่ร้อนขึ้น)

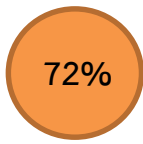
การพัฒนาโครงสร้างคมนาคมขนส่ง ความก้าวหน้า
ของเทคโนโลยี ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายคนได้สะดวก
ยิ่งขึ้น

สัดส่วนประชากรในเขตเมืองเพิ่มขึ้น

2014

2050

ที่มา: World Urbanization Prospects: The 2014 Revision

- การจัดบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคที่มีประสิทธิภาพให้ครอบคลุมถึงกลุ่มแรงงานข้ามชาติและผู้ติดตาม
- การออกแบบเมืองให้เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี อาทิ การสร้างพื้นที่สาธารณะสำหรับออกกำลังกาย และการจัดให้มีทางเดินสาธารณะที่ปลอดภัยและเชื่อมโยงกับระบบขนส่งสาธารณะ

